

Projekt ma na celu wypełnienie luki badawczej zidentyfikowanej we wstępnym przeglądzie literatury, a w szczególności braku uniwersalnego narzędzia do oceny poziomu gotowości do wdrożenia koncepcji Mobility-as-a-Service (MaaS) w obszarach miejskich. Z uwagi na złożoność zarządzania transportem miejskim i charakterystykę MaaS, projekt zakłada opracowanie metodologii (w tym narzędzia i zestawu rekomendacji) do oceny gotowości miast do przyjęcia koncepcji MaaS, wykorzystując wybrane miasta polskie jako studia przypadku. Umożliwi to każdemu miastu ocenę poziomu gotowości do wdrożenia MaaS i określenie niezbędnych ulepszeń w celu osiągnięcia wystarczającej gotowości. Głównym wynikiem zastosowania tej metodologii będzie obliczenie wskaźnika potencjału wdrożenia MaaS, możliwego do wykorzystania w każdym mieście. Głównym celem jest stworzenie metodologii oceny wykonalności wdrożenia MaaS w miastach Europy Środkowej i Wschodniej (CEE), które mają odmienne cechy społeczno-ekonomiczne z powodu czynników historycznych. Pakiety pracy będą skupiały się na opracowaniu Wskaźnika Potencjału Adopcji MaaS (WPAM). Ocena ta będzie reprezentowana poprzez hierarchiczną strukturę drzewa, mapującą wiele poziomów: (1) indeks, (2) kategorie, (3) podkategorie oraz (4) wskaźniki i miary. Projekt obejmuje sześć pakietów pracy, zaplanowanych do realizacji w ciągu 24 miesięcy. Wstępne badania, przeprowadzone za pomocą Systematycznego Przeglądu Literatury (SLR) przy użyciu pięciostopniowego procesu przeglądu oraz metody PRISMA, pomogły zdefiniować koncepcję MaaS i zidentyfikować jej składniki. Dodatkowo, analiza warunków społeczno-ekonomicznych zawężyła wybór miast do tych należących do Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza (UMP). Ten wybór wynika z dostępności danych - większe ośrodki miejskie oferują bardziej transparentne dane statystyczne niezbędne do obliczenia indeksu oceniającego potencjał miast do wdrożenia MaaS.

Pierwszy pakiet prac (WP1) obejmuje przeprowadzenie kompleksowego systematycznego przeglądu literatury w celu oceny wdrożenia koncepcji MaaS w miastach. W przeglądzie wykorzystane zostaną bazy danych takie jak EBSCO, Wiley i Web of Science, a także uzupełniająca literatura szara, w celu zidentyfikowania kategorii do uwzględnienia w indeksie oraz konkretnych wskaźników odzwierciedlających istotne zagadnienia. WP2 skupia się na cechach społecznych, ekonomicznych i przestrzennych miast UMP, obejmując badanie ich systemów transportowych. Następnie, WP3 obejmuje zbieranie danych statystycznych z ogólnodostępnych baz danych oraz pozyskiwanie dodatkowych informacji od podmiotów publicznych. Obejmuje on również przeprowadzenie analiz korelacji i analiz przestrzennych. WP4 obejmuje walidację MAPI (Wskaźnika Potencjału Adopcji MaaS) poprzez pogłębione wywiady z przedstawicielami miast UMP oraz ekspertami z wybranych krajów CEE. WP5 obejmuje analizę miast UMP w celu oceny ich potencjału do wdrożenia MaaS, uwzględniając różne aspekty takie jak konteksty lokalne i globalne, czynniki polityczne, ekonomiczne, społeczne, technologiczne, środowiskowe i prawne, a także wpływy wewnętrzne i zewnętrzne. Ostatni WP6 obejmuje syntezę wyników i obserwacji w rekomendacje dla miast.

Wybór problemu badawczego wynika z różnych przesłanek, w tym z identyfikacji luki badawczej w ocenie potencjału i gotowości polskich miast do wdrażania zasad zrównoważonej mobilności miejskiej oraz koncepcji MaaS (ze względu na brak metodyki i zestawu narzędzi). Istnieje również potrzeba porównania miast pod względem ich indeksu potencjału wdrożenia MaaS oraz wartości poszczególnych wskaźników i kategorii. Chociaż kwestia MaaS nie jest jeszcze w pełni zrozumiana, to polityka Unii Europejskiej i polityki miejskie sugerują, że MaaS ma znaczny potencjał do transformacji systemów mobilności miejskiej. Innowacyjny charakter projektu polega na jego kompleksowym podejściu do oceny potencjału wdrożenia MaaS. Opracowany WPAM umożliwi dogłębną analizę zastosowania koncepcji MaaS w interdyscyplinarnych dziedzinach takich jak ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna oraz nauki socjologiczne. Uwzględni on wiele kryteriów związanych z ekonomicznym, technicznym, społecznym i politycznym środowiskiem miasta, biorąc pod uwagę lokalne, krajowe i regionalne konteksty dotyczące potencjału wdrożenia MaaS. Innowacyjność projektu podkreśla również wykorzystanie narzędzi analizy czynnikowej, które integrują technikę SWOT z rozszerzoną analizą PESTEL. Metoda LoNGPESTEL (Lokalne, Krajowe, Globalne, Polityczne, Ekonomiczne, Społeczne, Technologiczne, Środowiskowe, Prawne) wzmacnia szczegółowość analizy czynnikowej poprzez badanie wszystkich kategorii czynników na poziomach lokalnym, krajowym i globalnym, umożliwiając dokładne zrozumienie czynników wpływających na wdrożenie MaaS. Ponadto, projekt ma na celu zaproponowanie konkretnych kroków lub zadań dla miast, które chcą zwiększyć swoją gotowość do wdrożenia MaaS. Posiada on znaczący potencjał do wydobycia wniosków decyzyjnych zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego, co potencjalnie może prowadzić do opracowania nowych strategii zarządzania mobilnością miejską lub innowacyjnych rozwiązań technologicznych.